

โครงการจัดทำฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลไร่

เทศบาลตำบลไร่
อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ความหมายและที่มาภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถือเป็นรากเหง้าที่บ่งบอกถึงความเป็นมาของท้องถิ่นหรือสังคมนั้น ๆ มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมหรือพัฒนาภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นให้ดำรงอยู่และเกิดความภาคภูมิใจในผลผลิตของบรรพบุรุษ

เมื่อกล่าวถึงภูมิปัญญาชาวบ้าน คนส่วนใหญ่มักจะมองว่าการศึกษาระบบเท่านั้นที่ดีที่สุด เพราะหลักสูตรการเรียนการสอนถูกจัดไว้อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา แต่ข้อเท็จจริงกลับตรงกันข้าม การศึกษาของชาติกำลังประสบกับภาวะวิกฤต เช่น เด็กจบประถมศึกษาแล้วไม่สามารถอ่านเขียนได้คล่อง เด็กมัธยมศึกษาบางคนหุงข้าวไม่เป็น ไม่สามารถแก้ปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถหาวิธีการที่จะปรับปรุงอาชีพและความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น หากมีการนำเอาความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาหล่อหลอมรวมกับวิทยาการของสถานศึกษาก็จะสามารถสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้ดังนั้น การศึกษาจึงมี ๒ วิธีทาง (Two – Way Communication) คือการถ่ายทอดความรู้จากสถานศึกษาไปสู่ชุมชน และการนำความรู้จากชุมชนมาสู่สถานศึกษา จึงจะเป็นการบูรณาการการศึกษาแผนใหม่ดังนั้นหลักสูตรจึงควรมีเนื้อหา ๓ ลักษณะเป็นองค์ประกอบ

วิชาที่เป็นสากล (Universal Content) เช่น คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

วิชาที่เป็นความรู้เกี่ยวกับชาติของตนเอง (National Content) เช่น ประวัติศาสตร์ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม

วิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น(Local Content)

ในการให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นของให้ความหมายดังนี้คือ

– ภูมิปัญญาชาวบ้าน คือบุคคลที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีสติปัญญาที่สามารถนำความคิดมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต สำหรับภูมิปัญญานั้นเกิดได้ทั้งทางตรงคือประสบการณ์ของตนเอง และทางอ้อมที่ได้จากการเรียนรู้จากผู้อื่นหรือความรู้ที่สั่งสมสืบทอดกันมา

– ภูมิปัญญาท้องถิ่น(Local Wisdom) หมายถึงผลงานอันเกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่ร่วมกันดำเนินงานตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ซึ่งอาจเป็นในลักษณะกลุ่มและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เช่น กลุ่มสตรีกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มจักสาน กลุ่มคนพิการ

– ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ผลงานที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งนับว่าเป็นคุณค่าที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระดับประเทศ ซึ่งบุคคลที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาหรือผลงานนั้นบางท่านเรียกว่าผู้ทรงปัญญาไทย

กล่าวโดยสรุป ภูมิปัญญาดังกล่าว เกิดจากการสั่งสมการเรียนรู้เป็นระยะเวลานาน โดยการเชื่อมโยงวิทยาการต่างๆเข้าด้วยกัน การเรียนรู้ของชาวบ้านนี้ไม่เหมือนกับการศึกษาในระบบที่แยกวิชาต่างๆออกเป็นหมวดหมู่ แต่ชาวบ้านเรียนรู้หลายเรื่องในเวลาเดียวกันโดยไม่ได้แยกเป็นเรื่องๆเหมือนการศึกษาในโรงเรียน ประเภทของภูมิปัญญา แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

ภูมิปัญญาที่เป็นนามธรรม หมายถึง ภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆในการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่การเกิด แก่ เจ็บ ตาย

ภูมิปัญญาที่เป็นรูปธรรม หมายถึง ภูมิปัญญาที่ปรากฏเป็นผลงานจากการคิดค้นและประดิษฐ์ขึ้นสามารถประจักษ์แก่สายตาและนำมาใช้ในการดำรงชีวิต การทอผ้า ดนตรีศิลปะ

นอกจากนี้ยังมีการจัดกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น 4 กลุ่ม (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, ๒๕๔๐:๔-๕) ดังนี้

- ภูมิปัญญาด้านคติความคิด และความเชื่อ
- ภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี
- ภูมิปัญญาด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
- ภูมิปัญญาด้านแนวคิด หลักปฏิบัติหรือเทคโนโลยีที่ชาวบ้านนำมาใช้ในชุมชน

ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญานั้นเกิดขึ้นจากการหล่อหลอมความรู้ประสบการณ์ความเชื่อ ปฏิกิริยา สิ่งแวดล้อม สิ่งที่เหนือธรรมชาติกับความสามารถของคน ดังนี้

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างที่อยู่รอบๆตัวเรา เช่นดิน ฟ้า อากาศ แม่น้ำ าสัตว์พืช เป็นต้นซึ่งก่อให้เกิดความคิดในการประกอบอาชีพ

สิ่งที่เหนือธรรมชาติเช่น ความเชื่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์สิ่งสมมติต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดศาสนาสังคม หมายถึงกลุ่มคนที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันและก่อให้เกิดเรื่องจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรม จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์วรรณกรรม

ผู้ทรงภูมิปัญญา เป็นผู้ใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนความชาญฉลาดในการเชื่อมโยงประสบการณ์จากอดีตให้เป็นผลงานขึ้นมาใช้ในการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิตประจำวัน

คุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

- สร้างชื่อเสียง เกียรติยศ และศักดิ์ศรีให้แก่ชาติไทย
- สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อได้มีการพัฒนามีนักประดิษฐ์นำไปสร้างเป็นเครื่องมือเครื่องใช้และนำช่วยในการอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันได้
- ช่วยสร้างประเทศชาติให้มั่นคง เป็นการให้ความเชื่อและกลยุทธ์ต่างๆที่เกิดจากภูมิปัญญาที่มีมาตั้งแต่ในสมัยโบราณ ซึ่งถือได้ว่ามีส่วนช่วยให้ประเทศชาติของเราดำรงอยู่มาจนถึงทุกวันนี้
- ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติได้แก่ผลงานจากหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก็นับว่าเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศได้เป็นจำนวนมาก ทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมหาศาล
- ชุมชนเข้มแข็งได้ด้วยภูมิปัญญา ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

การส่งเสริมภูมิปัญญาไทยโดยทั่วไป

- รวบรวมผลงานที่เป็นภูมิปัญญาไทย มีการเก็บรวบรวมผลงานภูมิปัญญาชาวบ้านและศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่างๆไว้อย่างเป็นระบบซึ่งสามารถเป็นข้อมูลสืบค้นในการศึกษาเพื่อสืบสานแก่คนรุ่นหลังต่อไป
- ยกย่องผู้ที่มีผลงานด้านภูมิปัญญาไทย
- มีการควบคุมลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทย
- การจัดตั้งกองทุนภูมิปัญญาชาวบ้าน

การส่งเสริมครุภูมิปัญญาไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทย ดังนี้ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูพร้อมมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหาร ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะเสียภาษีและ สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมของธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตาม กฎหมายบัญญัติรัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษาและด้านวัฒนธรรม โดยส่งเสริมและสนับสนุน ความรู้รักสามัคคีและปลูกจิตสำนึกพร้อมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติรัฐต้องส่งเสริมการ ดำเนินการตามนโยบายด้านเศรษฐกิจ โดยให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและขยายโอกาสในการ ประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ทรัพยากรพลังงานปัญญาและ ส่งเสริมการประดิษฐ์คิดค้นเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ รวมทั้งคุ้มครองทรัพยากรพลังงานปัญญา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัด การศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

ครุภูมิปัญญา หมายถึง บุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใด เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิ ปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม และได้รับการยกย่องให้เป็น ครุภูมิ ปัญญา

ข้อมูลภูมิปัญญา/ปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลไร่

ที่	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	ความรู้/ความสามารถ
๑	นายณรงค์เดช ไชยเชษฐ์	บ้านโคก ม. ๕ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	การทำปุ๋ยสัตว์
๒	นางสาวอัญรินทร์ นนธิราช	บ้านคำเจริญ ม. ๑๔ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	โคก หนองนา โมเดล
๓	นายพีระ ประเสริฐก้านตง	บ้านคำข่าน้อย ม. ๑๑ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ผ้าย้อมคราม
๔	นายฉลาด พลศักดิ์ขวา	บ้านคำเจริญ ม. ๑๔ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ผ้าย้อมคราม
๕	นายกาไทย ไชยเชษฐ์	บ้านโคก ม.๕ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	งานจักสาน
๖	นางพิน รัตนะ	บ้านเสาขวัญ ม.๖ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	กระเป่าสานจากต้นกก
๗	นางโสภิส เรืองสวัสดิ์	บ้านโคก ม.๕ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ผ้าย้อมคราม
๘	นายเริ่ม นพรัตน์	บ้านคำข่าน้อย ม. ๑๑ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	งานจักสาน
๙	นางอารีรัตน์ จันทวงศ์	บ้านเสาขวัญ ม.๖ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	การนวดประคบสมุนไพร
๑๐	นางทัศนากุล นิตย์	บ้านคำข่า ม.๔ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	การนวดแผนไทยและผลิตภัณฑ์ประคบ
๑๑	นายอุฤษดิ์ ม่วงมณี	บ้านโคกพัฒนา ม.๑๓ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	การร่ำมวยโบราณ
๑๒	นายชิตพล พ่ออามาตย์	บ้านโคก ม.๕ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ประติมากรรมปูนปั้น
๑๓		บ้านไฮ่ ม.๒ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ร้องหมอรำ
๑๔	นายวงศ์ เทพวงศ์ษา	บ้านคำเจริญ ม.๑๔ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ด้านช่างฝีมือ
๑๕	นายอุฤษดิ์ ม่วงมณี	บ้านโคกพัฒนา ม.๑๓ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	การอนุรักษ์ภาษาถิ่น (ไทบูร)
๑๖	นายอุฤษดิ์ ม่วงมณี	บ้านโคกพัฒนา ม.๑๓ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	พิธีเลี้ยงปู่ตา/พิธีศพ(ชาวไทบูร)
๑๗	นายตุมพิช กางทอง	บ้านไฮ่ ม.๒ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	พิธีเลี้ยงปู่ตา
๑๘	นายเวียงชัย ทิพชาติ	บ้านไฮ่ ม.๒ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	พิธีบายศรีสู่ขวัญ
๑๙	นายก่อแก้ว พรหมสิทธิ์	บ้านไฮ่ ม.๒ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	พิธีบายศรีสู่ขวัญ
๒๐	นายพลนภา รัตนะ	บ้านโนนอุดม ม.๙ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	ผลิตภัณฑ์ชุมชน ปลาสามหน่อไม้สามหน่อไม้แป็บ
๒๑	นางวาราดรี นพรัตน์	บ้านคำข่าน้อย ม.๑๑ ต.ไร่ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร	หมอเป่าตา

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอมรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ น.ส. อัญรินทร์ สกกุล นนธิราช อายุ ๔๑ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๑๖๑ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลไร่

อำเภอมรรณานิคม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

เกษตรกรรม

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ทำการเกษตร แบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่โคกหนองนา

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ การเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่โคกหนองนา ให้กับนักเรียน
นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางนภาพร นพรัตน์

ตำแหน่ง ครู วิทยะฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๐๕-๑๘๔๙

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอมรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายเริ่ม สกุล นพรัตน์ อายุ ๗๙ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๒๘ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไร่ อำเภอมรรณานิคม

จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

ด้านจักสาน

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

จักสาน สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับการจักสาน ให้นักเรียน และประชาชนทั่วไป

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางนภาพร นพรัตน์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๐๕-๑๘๔๙

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอดงขาม จังหวัดสกลนคร

*****

นางรัตน์ทเวา มาตราช

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นางรัตน์ทเวา สกกุล มาตราช อายุ ๔๙ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๙ หมู่ที่ ๒
ตำบลไร่ อำเภอดงขาม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

ด้านจักสาน

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ผลิตภัณฑ์จากต้นกก

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านการจักสาน ผลิตภัณฑ์จากต้นกก ให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
ที่สนใจ

- จัดบูธแสดงสินค้าร่วมกับหน่วยงานและส่วนราชการต่างๆ

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางสาวพัชรา ชันติยู

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๔๙๕๒-๓๔๙๘

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นางวาราดรี สกุล นพรัตน์ อายุ ๕๐ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๒๘ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลไร่

อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

หมอเป่าตา

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ทำการรักษาโดยใช้เวทมนต์ และไสยศาสตร์

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านไสยศาสตร์ ให้ประชาชนทั่วไป

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางนภาพร นพรัตน์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๐๕-๑๘๔๙

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอดงขาม จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายวงศ์ สกุล เทพวงศ์ษา อายุ ๘๗ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๘๕ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลไร่
อำเภอดงขาม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

ด้านช่างฝีมือ

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ผลิตโต๊ะ เติง ไม้ใช้ครัวเรือน และจำหน่าย

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านช่างฝีมือ ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางนภาพร นพรัตน์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๐๕-๑๘๔๙

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายจิตพล สกุล พ่ออามาตย์ อายุ ๔๗ ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านโคก หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่
อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

ด้านช่างฝีมือ ปูนปั้น

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ผลิตงานฝีมือ ปูนปั้นรูปต่างๆ และจำหน่าย

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านช่างฝีมือ ศิลปะ, ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนทั่วไปที่สนใจ

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

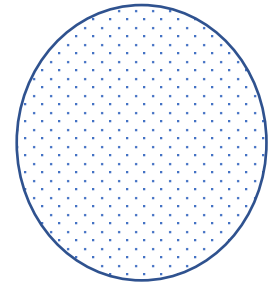
ผู้รายงาน นายบัณฑิต ไชยเชษฐ์

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชน

โทรศัพท์

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นางโสภิส สกุล เรืองสวัสดิ์ อายุ ๕๒ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๒๐๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลไร่

อำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

ผ้าย้อมคราม

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ผลิตและจำหน่ายผ้าย้อมคราม

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านการผลิตและจำหน่ายผ้าย้อมคราม ให้กับหน่วยงานของรัฐ เช่น ธกส.

อุตสาหกรรมผ้าขอนแก่น พัฒนาชุมชน สำนักงานปฎิรูปที่ดิน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางนภาพร นพรัตน์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๐๕-๑๘๔๙

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นางทัศนาศกุล จุลนิตย์ อายุ ๕๖ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลไร่
อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

ด้านแพทย์แผนไทย และสมุนไพร จำหน่าย

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ด้านการนวดแผนไทย และผลิตและจำหน่ายยาสมุนไพร

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านนวดแผนไทย และผลิตยาสมุนไพร ให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาศึกษาดูงาน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางนภาพร นพรัตน์

ตำแหน่ง ครู วิษยะฐานะครูชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๐๕-๑๘๔๙

ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอร่อนนิคม จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นางอารีย์รัตน์ สกุล จันทวงศ์ อายุ ๖๓ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๘๒ หมู่ที่ ๖

ตำบลไร่ อำเภอร่อนนิคม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

หัตถเวชกรรม/นวดแผนไทย

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

นวดแผนไทย (การนวดแผนไทยเป็นการใช้หัตถการ เช่น การกด การคลึง การบีบ การตัด การดึง เพื่อ
บำบัดโรครวมถึงส่งเสริมสุขภาพ)

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับการนวดบำบัดรักษาโรครวมถึงส่งเสริมสุขภาพกับประชาชนทั่วไป

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางสาวกาญจนากร ชันติยู

ตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก

โทรศัพท์ ๐๖๕-๗๗๔-๕๗๒๕

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
พื้นที่ เทศบาลตำบลไร่ อำเภอดงขาม จังหวัดสกลนคร

*****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ นายกองแก้ว พรหมสิทธิ์ อายุ ๗๔ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน (ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่ ๔๙ บ้านไร่ หมู่ที่ ๑

ตำบลไร่ อำเภอดงขาม จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ ๔๗๑๓๐

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

เลี้ยงปูตา

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

ด้านความเชื่อ/พิธีกรรมในท้องถิ่น

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

เป็นแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับด้านความเชื่อ/พิธีกรรมในท้องถิ่น

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

ผู้รายงาน นางสาวรชชา พรหมสิทธิ์

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริการ

โทรศัพท์ ๐๖-๑๔๔๐-๖๖๙๔

กิจกรรมสำรวจฐานข้อมูลจัดทำฐานข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

